

WEGENVERKEERSWET 1994 en het RIJBEWIJS B-E

Op grond van het Reglement rijbewijzen mag een chauffeur met een rijbewijs E bij B aanhangers trekken van élk gewicht.

Dat het Voertuigreglement zeer zware aanhangers of opleggers achter relatief lichte trekkers verbiedt heeft niets te maken met de bevoegdheid van deze chauffeurs om alle soorten, maten en gewichten aanhangers mee te nemen. De chauffeur heeft maar één beperking en dat is het trekkende voertuig.

Bij rijbewijs B houdt het op met een voertuig van maximaal 3500 kg toegestane maximum massa (TMM); zie daarvoor kentekenbewijs. Momenteel zijn zelfs combinaties van rond de 10.000 kg, gereden met een rijbewijs BE, heel wel mogelijk. De wetgever overweegt echter op termijn (mede gezien Europese regelgeving) een maximum te gaan stellen van 7.500 kg.

Reglement rijbewijzen

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

§ 6. Omvang van de uit het rijbewijs voortvloeiende bevoegdheid

Artikel 15 (uitsluitend de voor de BE-trekker/oplegger relevante delen zijn vermeld)

1. Rijbewijzen worden afgegeven voor het besturen van de volgende categorieën van motorrijtuigen:

c. motorrijtuigen op drie wielen, niet zijnde motorrijtuigen op twee wielen met zijspanwagen, en motorrijtuigen op vier of meer wielen, waarvan de toegestane maximum massa niet meer bedraagt dan 3500 kg en die niet zijn ingericht voor het vervoer van meer dan 8 personen, de bestuurder daaronder niet begrepen, alsmede door die motorrijtuigen voortbewogen aanhangwagens waarvan de toegestane maximum massa niet meer bedraagt dan 750 kg, dan wel meer bedraagt dan 750 kg, mits in dat geval de toegestane maximum massa van de aanhangwagen niet meer bedraagt dan de ledige massa van het motorrijtuig en de toegestane maximum massa van het samenstel van trekkend motorrijtuig en aanhangwagen niet meer bedraagt dan 3500 kg (**Rijbewijs B**);

h. motorrijtuigen van een van de rijbewijscategorieën B, C, C1, D of D1 voor het besturen waarvan de bestuurder in het bezit is van een rijbewijs, met een andere aanhangwagen dan op grond van dat rijbewijs mag worden voortbewogen (**Rijbewijs E**)

3. In afwijking van het eerste lid worden motorrijtuigen, ingericht voor het vervoer van ten hoogste 8 personen, de bestuurder daaronder niet begrepen, waarvan de toegestane maximum massa als gevolg van een aan het voertuig aangebrachte bepantsering meer dan 3500 kg bedraagt, begrepen onder de rijbewijscategorie B.

Het gaat bij het bepalen van de juiste categorie rijbewijs altijd om gewichten die op papier staan (zie kentekenbewijzen) en nooit om het feitelijke gewicht op een weegbrug of weegplaten. Met een overbeladen voertuig komt de bestuurder dus nooit in een andere categorie rijbewijs terecht. Er kan dan worden opgetreden tegen de overbelading, maar het rijbewijs blijft – heel logisch – buiten beschouwing.

Een chauffeur met rijbewijs B-E zal dan ook legaal op dit soort voertuigen rijden:

Trekker

Max. 3500 kg TMM op
kentekenbewijs want

B betekent: personenauto

Oplegger

voor de rijbewijscategorie is
de TMM niet interessant want
E betekent: alle soorten

ARBEIDSTIJDENBESLUIT VERVOER met betrekking tot het 'chauffeursdiploma' en de 'tachograafplicht'

Hoofdstuk 2. Wegvervoer

Wél ► *Voor welke (vracht)voertuigen gelden de regels uit het hoofdstuk "Wegvervoer" onder andere?*

Arbeidstijdenbesluit vervoer - Artikel 2.3:1

Toepasselijkheid op arbeid in of op motorrijtuigen

Met uitsluiting van het Arbeidstijdenbesluit zijn dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen van toepassing op iedere verplaatsing, die geheel of gedeeltelijk over voor openbaar gebruik toegankelijke wegen plaats vindt in lege of beladen toestand, alsmede de direct daarmee samenhangende werkzaamheden, van:

a. een vrachtauto waarvan het kentekenbewijs een laadvermogen van meer dan 500 kilogram vermeldt, alsmede een losse trekker;

Een "vrachtauto" is voor deze wetgeving: "een voor het vervoer van goederen ingericht motorrijtuig of geleed motorrijtuig alsmede een voor het vervoer van goederen ingerichte, met een motorrijtuig of geleed motorrijtuig samengevoegde, aanhangwagen"

Niét ► *Voor welke voertuigen gelden alle regels (bijv. tachgraaf en chauffeursdiploma) uit het hoofdstuk "Wegvervoer" niét?*

Arbeidstijdenbesluit vervoer - Artikel 2.3:2

Uitsluiting van de toepasselijkheid van dit hoofdstuk

Dit hoofdstuk is niet van toepassing op vervoer met voertuigen als bedoeld in artikel 3, onder *b* tot en met *i*, van verordening (EG) nr. 561/2006:

- voertuigen waarvan de toegestane maximumsnelheid niet meer dan 40 km per uur bedraagt;
- voertuigen van, of zonder bestuurder gehuurd door, de strijdkrachten, civiele bescherming, brandweer en korpsen voor de handhaving van de openbare orde voorzover het vervoer plaatsvindt in het kader van de taak waarmee deze organen zijn belast en onder hun controle valt;
- voertuigen, met inbegrip van voertuigen gebruikt bij niet-commerciële vervoersoperaties met betrekking tot humanitaire hulp, die gebruikt worden in noodsituaties of voor reddingsoperaties;
- speciaal voor medische doeleinden gebruikte voertuigen;
- voertuigen die speciaal zijn uitgerust voor reparaties en wegslepen, binnen een straal van 100 km rond hun standplaats;
- voertuigen die op de weg worden beproefd met het oog op de technische ontwikkeling, reparatie of onderhoud, en nieuwe of vernieuwde voertuigen die nog niet in gebruik zijn genomen;
- voertuigen of een combinatie van voertuigen die worden gebruikt voor niet-commercieel goederenvervoer en waarvan de toegestane maximummassa niet meer dan 7,5 ton bedraagt;
- commerciële voertuigen die krachtens de wetgeving van de lidstaat waar ermee wordt gereden een historisch statuut hebben, en die voor niet-commercieel vervoer van personen of goederen worden gebruikt.

Bovendien is het hoofdstuk Wegvervoer niet van toepassing op voertuigen in deze EG-verordening genoemd onder *o*, mits wordt gereden binnen een straal van maximaal 5 kilometer.

- Dit zijn voertuigen die uitsluitend gebruikt worden op wegen binnen hubfaciliteiten, zoals havens, intermodale overslagcentra en spoorwegterminals.

CHAUFFEURSDIPLOMA

Wél ► **Wie moet in principe een chauffeursdiploma hebben?**
LET OP: tenzij de chauffeur al is uitgezonderd in art. 2.3.2 op blz. 2

Arbeidstijdenbesluit vervoer - Artikel 2.7:2 Chauffeursvakbekwaamheid

1. De bestuurder van een bus en de bestuurder van een vrachtauto met een toegestane maximummassa van **meer dan 7500 kg ***, die geboren zijn na 30 juni 1955, hebben een door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat erkend getuigschrift van vakbekwaamheid, of een gewaarmerkt afschrift daarvan, bij zich, waaruit blijkt dat zij met goed gevolg een opleiding voor bestuurder van een autobus, onderscheidenlijk van een vrachtauto, hebben gevolgd.
2. De werkgever ziet toe op het bezit van het in het eerste lid bedoelde getuigschrift of het gewaarmerkte afschrift daarvan.

*** Kleine trekker/oplegger (rijbewijs B-E combinaties)**

Het kentekenbewijs van de trekker van een "B-E trekker/oplegger" vermeldt meestal 3500 kg tmm. Op het kentekenbewijs van de oplegger ervan staat bijvoorbeeld een toegestane maximum massa (tmm) van 5000 kg vermeld. Bij elkaar opgeteld is dit dus 8500 kg, zodat een chauffeursdiploma verplicht blijkt.

Andere rekenmethode bij IVW

Bij de Inspectie Verkeer en Waterstaat - divisie vervoer (de oude Rijksverkeersinspectie) wordt echter een andere rekenmethode gehanteerd. De koppelingsdruk (schoteldruk) is bij het trekkende voertuig namelijk een soort 'laadvermogen' en maakt volgens IVW in dit verband dus deel uit van de tmm. Bij de oplegger maakt deze koppelingsdruk echter óók weer deel uit van de tmm van de oplegger. Laten we eens aannemen dat die druk op de koppeling in dit voorbeeld 1500 kg mag bedragen. Dat betekent dan dat die 1500 kg tweemaal wordt meegerekend in de tmm van de hele trekker/oplegger-combinatie, wat door de IVW als onlogisch wordt ervaren.

Om deze reden hanteert men - bij de IVW - in deze gevallen voor het vaststellen van de tmm van een trekker/oplegger dan ook de volgende rekenmethode: tmm van de oplegger + ledig gewicht trekker = tmm trekker/oplegger.

In het genoemde voorbeeld komt het er dus op neer, dat door de IVW - Divisie vervoer, voor de bepalingen van het Arbeidstijdenbesluit vervoer er nu slechts sprake is van een tmm van 7000 kg, namelijk 2000 kg leeggewicht van het trekkertje + 5000 kg tmm van de oplegger.

Daarom is de IVW van mening dat voor dit soort trekker/opleggertjes geen chauffeursdiploma is verplicht, zolang de uitkomst van de door hen gehanteerde rekensom niet hoger wordt dan 7500 kg.

Gelijke monniken, gelijke kappen

Het is voor bestuurders van dit soort (rijbewijs BE) trekker/opleggers bijzonder verwarrend als twee overheidsdiensten die hierop controleren, twee verschillende controlemethoden hanteren.

Daarom zal politieambtenaren vanuit de Politieacademie steeds gewezen worden op de, voor deze chauffeurs, gunstiger rekenmethode van de IVW (hoewel uit de tekst van artikel 2.7:2 ATBV niet blijkt dat deze methode gebruikt moet worden).

Code 95 op het rijbewijs i.p.v. een (afschrift) van het diploma

Sinds 1 september 2008 wordt een codering (95) op het rijbewijs geplaatst als de chauffeur heeft voldaan aan de vakbekwaamheidseisen. Deze code zal dus langzamerhand (het afschrift van) het 'chauffeursdiploma', dat men nu nog bij zich moeten hebben, gaan vervangen.

Code 95 op het rijbewijs is dan voldoende.

**Niét ► Er zijn wettelijke vrijstellingen van het hebben van een
chauffeursdiploma**

Regeling getuigschrift vakbekwaamheid

Artikel 5

Vrijstelling chauffeursdiploma voor bestuurders van een motorrijtuig dat:

a. uitsluitend wordt gebruikt voor:

- vervoer van producten van landbouwbedrijven van de teeltplaats naar de veiling, alsmede van daartoe gebruikte verpakkingsmiddelen van de veiling naar de teeltplaats;
- voertuigen in gebruik als winkels op plaatselijke markten, voor de verkoop aan huis, voor ambulante werkzaamheden van banken, wisselkantoren of spaarbanken, voor de eredienst, voor het uitlenen van boeken, platen of cassettes, voor culturele manifestaties of voor tentoonstellingen en speciaal voor dergelijk gebruik uitgerust;

b. door een ondernemer in een kleinhandel uitsluitend wordt gebezigd voor het ambulant uitoefenen van die kleinhandel;

c. uitsluitend is ingericht en uitsluitend wordt gebruikt als:

- rijdende bibliotheek;
- rijdend bureau;
- rijdende instructieruimte;
- rijdende kantine;
- rijdende medische dienst;
- rijdende spaarbank;
- rijdende tandverzorgingsdienst;
- rijdende tentoonstellingsruimte;

d. wordt gebruikt voor het vervoer van circus- of kermismateriaal.

Vrijstelling chauffeursdiploma voor de bestuurder van een motorrijtuig als hij dit uitsluitend bestuurt voor het uitvoeren en controleren van reparaties aan of voor het demonstreren van dat voertuig, als met dat voertuig geen andere personen of goederen worden vervoerd dan voor het uitvoeren en controleren van een reparatie of voor een demonstratie nodig zijn.

Belangrijk!

De bovenstaande vrijstellingen gelden als de **bestuurder 21 jaar** is en alleen maar als het bestuurde motorrijtuig (m.u.v. de circus- en kermiswagens) wordt gebruikt **binnen een straal van 50 km rondom de standplaats**, met inbegrip van de gemeenten waarvan het gemeentehuis binnen die straal ligt.

Verder is er een vrijstelling chauffeursdiploma voor de **bestuurder die in een periode van een week minder dan 12 uren vervoer verricht**.

Bovendien is er ook een vrijstelling chauffeursdiploma voor de bestuurder van een motorrijtuig in het volgende soort vervoer:

- land- en bosbouwtrekkers die worden gebruikt voor land- of bosbouwwerkzaamheden, binnen een straal van 100 km rond de vestigingsplaats van het bedrijf dat deze voertuigen bezit, huurt of leasht;
- voertuigen voor het ophalen van melk op boerderijen en het terugbrengen van melkbussen of zuivelproducten voor de veevoeding naar boerderijen;
- voertuigen die voor het vervoer van levende dieren van de boerderijen naar de plaatselijke markten en omgekeerd of van de markten naar de plaatselijke slachthuizen gebruikt worden binnen een straal van ten hoogste 50 km.

TACHOGRAAFPLICHT

VERORDENING (EG) nr. 561/2006 van 15 maart 2006

**Wél ► Voor welke voertuigen geldt de tachograafplicht onder andere?
LET OP: tenzij het voertuig al is uitgezonderd in art. 2.3.2 op blz. 2**

Artikel 2

1. Deze verordening is van toepassing op wegvervoer:

a. van goederen waarbij de toegestane maximummassa van de voertuigen, dat van de aanhangwagens of opleggers inbegrepen, meer dan 3,5 ton bedraagt;

Niét ► Welke voertuigen zijn echter vrijgesteld van de tachograafplicht?

Artikel 3

Deze verordening is **niet van toepassing op** wegvervoer door:

c. voertuigen van, of zonder bestuurder gehuurd door, de strijdkrachten, civiele bescherming, brandweer en korpsen voor de handhaving van de openbare orde voorzover het vervoer plaatsvindt in het kader van de taak waarmee deze organen zijn belast en onder hun controle valt;

d. voertuigen, met inbegrip van voertuigen gebruikt bij niet-commerciële vervoersoperaties met betrekking tot humanitaire hulp, die gebruikt worden in noodsituaties of voor reddingsoperaties;

f. voertuigen die speciaal zijn uitgerust voor reparaties en wegslepen, binnen een straal van 100 km rond hun standplaats;

h. voertuigen of een combinatie van voertuigen die worden gebruikt voor niet-commercieel (*privé*) goederenvervoer en waarvan de toegestane maximummassa niet meer dan 7,5 ton bedraagt;

i. commerciële voertuigen die krachtens de wetgeving van de lidstaat waar ermee wordt gereden een historisch statuut hebben, en die voor niet-commercieel vervoer van personen of goederen worden gebruikt.